

Podstawowe problemy gospodarki narodowej w roku 1962

TOWARZYSZE!

Dobiega końca pierwszy rok planu 5-letniego. Organy partyjne i państwowe rozpatrują projekt planu na drugi rok 5-letki. Przebieg tych dwóch lat zdecydowanie w dużej mierze o wykonaniu całości naszego planu 5-letniego, a tym samym o tym, jak daleko posunęliśmy się naprzód na drodze rozwijania materialno-technicznej bazy socjalizmu, umocnienia i rozwoju socjalistycznych stosunków społecznych, podnoszenia poziomu życia i kultury polskich mas pracujących i o tym, jaki będzie nasz wkład w historyczne współzawodnictwo między socjalizmem a kapitalizmem w skali światowej.

Dlatego Biuro Polityczne uznało za celowe rozpatrzenie przez Komitet Centralny projektu naszego osiągnięć i niedociągnięć oraz bieżących zadań, jakie przed nami stoją na progu drugiego roku 5-letki.

Od czasu III Zjazdu Komitet Centralny niejednokrotnie rozpatrywał poszczególne ważne problemy i zadania naszego planu 5-letniego.

Na II i VI plenach KC narzekaliśmy podstawowe kierunki naszej polityki rolnej, podnoszenia poziomu naszego rolnictwa i rozwoju zespołowych form gospodarowania. Na III Plenum omawialiśmy sposoby zachowania podstawowych proporcji w realizacji planu i w naszej polityce gospodarczej, a w szczególności proporcji między wydajnością pracy a poziomem płac.

I. Wyniki r. 1961

i główne zadania na r. 1962

1. Przewidywane wykonanie planu na r. 1961

Zgodnie z założeniami planu 5-letniego pierwsze dwa lata charakteryzuje stosunkowo duże napięcie w gospodarce, znajdujące wyraz głównie w dziedzinie inwestycji i handlu zagranicznego. Plan nakładów inwestycyjnych na lata 1961—1965 przewiduje szybsze tempo wzrostu inwestycji w pierwszych dwóch latach w porównaniu z latami następnymi.

W zakresie zaś handlu zagranicznego trzeba w tym czasie zlikwidować ujemne saldo obrotów towarowych i usługowych. I tak o ile wykonanie ub. r. zamknęło się ujemnym saldem obrotów bieżących w wysokości ok. 750 mln. zł dewiz, to założenia planu 5-letniego ustaliły na b. r. ujemne saldo już tylko w wysokości ok. 420 mln. zł dewiz, oraz nieznaczne saldo dodatnie w 1962 r. — ok. 46 mln. zł dewiz.

Spowodowało to, że plan 5-letni przewiduje w pierwszych dwóch latach stosunkowo niższy wzrost płac realnych oraz dochodów realnych wsi.

Plan br. zostanie wykonany pomyślnie. Przewiduje się, że globalna produkcja przemysłowa będzie wyższa co najmniej o 10,3 proc. niż w ub. r., co oznaczać będzie wykonanie planu na ten rok w 102,5 proc. Założenia planu dotyczące produkcji podstawowych wyrobów przemysłowych będą w większości przypadków przekroczone.

Jednak w niektórych gałęziach przemysłu maszynowego, przy przekroczeniu planowanej globalnej wartości produkcji, nie wykonano w pełni planów produkcji maszyn i urządzeń dla przemysłu chemicznego, maszyn górniczych, maszyn papierniczych, maszyn budowlanych i drogowych, kabli i przewodów, lokomotyw spalinowych, samochodów ciężarowych, ciągników, maszyn do szycia.

Przemysł materiałów budowlanych poza cementem i papą nie wykona ilościowo w pełni planu produkcji ani jednego z ważniejszych asortymentów.

W przemyśle lekkim przekroczony zostanie plan produkcji tkanin wełnianych, tkanin z włókien syntetycznych tkanin lnianych i pakulanych

Na IV Plenum ustaliliśmy szeroki program organizowania i wdrażania postępu technicznego. V Plenum zajęło się sprawami porządkowania działalności inwestycyjnej, poruszyło także problem aktywizacji handlu zagranicznego.

VII Plenum poświęciliśmy niezwykle ważnemu zagadnieniu przygotowania kadr, reformy szkolnej. Na ostatnim VIII Plenum mówiliśmy o podstawowych kierunkach dalszego rozwoju działalności rad narodowych. Sporo uwagi poświęciliśmy też budownictwu mieszkaniowemu i polityce rozdziału mieszkań.

Podstawowa treść uchwał tych plenarnych posiedzeń KC pozostaje wciąż aktualna. Wszystkie one, jako całość, we wzajemnym powiązaniu ze sobą, stanowią program działania partii co najmniej na okres całego planu 5-letniego. Głęboko mylili się ci towarzysze, którzy by sądzą, że ważne z punktu widzenia pracy partyjnej i państwowej są tylko uchwały ostatniego plenum. Niestety, o tej prawdzie w codziennej praktyce życia partyjnego często się zapomina, kierując się przysłowiową zasadą „nowego sitka, na kolek”. Dlatego dzisiaj uważamy za konieczne wrócić do niektórych zagadnień, a zwłaszcza tych, które w świetle przebiegu wykonania planu na rok 1961 i zadań, które stawiamy sobie na rok następny, nabierają szczególnej wagi i aktualności.

skór miękkich, obuwia. Nie zostanie w pełni wykonany plan produkcji tkanin bawełnianych, jedwabnych, wyrobów dziewiarskich i półczerwonych, skór twardych.

Rok bieżący charakteryzuje się rozwojem wszystkich podstawowych gałęzi produkcji rolnej. Szacuje się, że wartość produkcji globalnej w rolnictwie będzie wyższa o 8,3 proc. w porównaniu z ub. r., zamiast planowanych 4 proc. Charakterystyczną cechą r. b. jest znaczne przekroczenie planu produkcji roślinnej, która osiągnęła poziom wyższy niż zakładano w planie o 5,1 proc. i wzrosła w porównaniu z ub. r. o 8,2 proc.

Wg II oceny Państwowej Inspekcji Planów, plony 4 zbóż wyniosły 17,9 q, tj. o 1,8 q więcej niż w ub. roku, oraz o 2,8 q ponad przeciętne plony w latach 1956—1960. Wzrost wykazują także plony ziemniaków, buraków cukrowych, oleistych, siana. Korzystne zbiory zboża, ziemniaków i pasz zielonych stworzyły dogodną bazę dla dalszego rozwoju hodowli.

Przewiduje się, że produkcja zwierzęca osiągnie w b. r. rozmiary o 8,5 proc. wyższe niż w ub. r.

Należy tu jednak podkreślić, że pomimo wysokiego wzrostu zbiorów, duże zapotrzebowanie na pasze pozwala na zmniejszenie importu zbóż w roku gospodarczym 1961/62 tylko w nieznacznym stopniu w porównaniu z poprzednim rokiem gospodarczym.

Wykonanie tegorocznego planu handlu zagranicznego można określić jako pomyślne. Rok ten charakteryzuje wzmożony wysiłek eksportowy, co spowodowało wzrost ogólnych rozmiarów eksportu o 12,8 w porównaniu z r. ub. Zostało to osiągnięte głównie w wyniku poważnego zwiększenia wywozu artykułów rolnych (o 33,5 proc.) oraz maszyn i urządzeń (o 15,5 proc.). Ogólne rozmiary importu wzrosły w b. r. o 14,6 proc. Z uwagi na zwiększone potrzeby importu we w stosunku do założeń planu nie zostało wykonane w pełni zadanie zwiększenia rezerwy dewizowej dla obrotów z krajami kapitalistycznymi. Ponadto trzeba podkreślić, iż w tym roku dokonano szeregu zakupów awansowych — m. in. zboża i surowców — na poczet roku przyszłego, częściowo dzięki podwyższeniu eksportu, a częściowo na skutek przejściowego wydatkowania

środków z rezerw dewizowych, co zostanie wyrównane w 1962 r.

Dochód narodowy do podziału będzie w tym roku wyższy o 6,5 proc. w stosunku do r. ub.

Według aktualnych przewidywań, globalne rozmiary inwestycji w gospodarce narodowej osiągną w r. b. poziom o 3,2 mld zł, czyli o 3 proc. wyższy od założonego w planie (faktycznie — uwzględniając zmianę cen — o 1,4 proc., co odpowiada sumie 1,3 mld. zł).

Mimo to szereg obiektów przemysłowych nie będzie w terminie oddanych do użytku.

W zakresie budownictwa mieszkaniowego zadania NPG zostaną przekroczone o ok. 9 tys. izb. Przyrost zasobów ogółem będzie wyższy o 7,9 mld. zł niż zakładano w planie na b. r., w tym w przemysle — o 5,3 mld. zł.

Globalny fundusz spożycia indywidualnego zwiększył się o 6,7 proc. w stosunku do ub. r., podczas gdy plan zakładał 4,1 proc. Wiąże się to ze wzrostem funduszu płac wynikającym zarówno ze zwiększonego zatrudnienia jak i poziomu przeciętnych płac oraz ze znacznym wzrostem dochodów ludności chłopskiej.

Zatrudnienie w gospodarce narodowej miało powiększyć się w tym roku o 103 tys. osób. Faktycznie wzrost w skali średniorocznej wyniesie ok. 242 tys. osób.

Plan zakładał wzrost przeciętnej płacy nominalnej netto w gospodarce narodowej o 2,5 proc., przewiduje się zaś, że przeciętna płaca nominalna netto (bez regulacji płac) podniesie się w stosunku do r. ub. o 4,2 proc., zaś łącznie z regulacjami o 4,5 proc.

Musiło więc nastąpić również przekroczenie planowanego osobowego funduszu płac. Planowano na tym odcinku wzrost o 5,6 mld. zł, tj. o 4 proc., faktycznie zaś fundusz ten zwiększył się o 10,6 mld. zł, tj. o 7,4 proc.

Ponadplanowy wzrost płac wynikał głównie ze zwiększenia zatrudnienia, ale częściowo również z naruszenia planowanych proporcji między wzrostem przeciętnej płacy, a wzrostem wydajności pracy. Zakładano, że 83 proc. przyrostu produkcji uzyskała przez wzrost wydajności pracy, a resztę przez zwiększenie zatrudnienia. Tymczasem tylko 70 proc. ogólnego przyrostu produkcji uzyskano dzięki podniesieniu wydajności pracy.

Płace realne (na 1 zatrudnionego) wzrosły w br. — po uwzględnieniu zwiększonych kosztów utrzymania — o 3,1 proc.

Równocześnie przychody pieniężne ludności rolniczej ze sprzedaży Państwu produktów rolnych wzrosły o 12,6 proc. Przewiduje się, że przeznaczane na konsumpcję dochody realne ludności rolniczej wzrosną o 5,1 proc.

2. Główne założenia planu na r. 1962

Projekt planu na rok przyszyły zakłada wzrost produkcji globalnej w przemyśle o 8,3 proc. w stosunku do przewidywanego wykonania planu r. b. To tempo wzrostu może być, podobnie jak i w latach ubiegłych, przekroczone o ok. 2 proc. w toku realizacji planu.

Produkcja rolnicza powinna osiągnąć poziom wyższy o 1,7 proc. od osiągniętego w tak po myślnym dla rolnictwa roku bież. Oznacza to, że w ciągu dwóch lat obecnego planu 5-letniego produkcja rolnicza wzrosnie o 10,7 proc., przy 22 proc. wzroście założonym na 1965 r.

Trzeba w przyszłym roku uzyskać plony 4 zbóż w wysokości 17,1 q/ha, czyli o 0,6 q/ha więcej, niż zbierano średnio w ostatnich 3 latach. To samo dotyczy innych upraw.

W produkcji zwierzęcej planuje się powiększenie pogłowia bydła o 460 tys. sztuk i trzody o 540 tys. sztuk.

W zakresie handlu zagranicznego zakłada się, że eksport

wzrośnie ogółem o 8,7 proc., zaś import o 2,8 proc. Założenia powyższe są wyrazem dużego napięcia zadań w tej dziedzinie, głównie w obrotach z krajami kapitalistycznymi. W 1962 r. stawiamy sobie zadanie osiągnięcia po raz pierwszy w stosunkach z krajami kapitalistycznymi nadwyżki z tytułu łącznych obrotów bieżących — towarowych i usługowych. Odpowiednikiem tego będzie zmniejszenie naszego zadłużenia długoterminowego i krótkoterminowego, wzrost wierzytelności w związku z eksportem maszyn i urządzeń oraz pewien wzrost rezerw dewizowych.

Dochód narodowy wytworzy w tym roku o ponad 7 proc. w porównaniu z przewidywanym wykonaniem planu br.

W projekcie planu zakłada się, że koszty materiałowe zostaną obniżone o 0,9 proc. w porównaniu z r. b. Będzie to wymagało podjęcia dużych wysiłków w trakcie wykonania planu.

Nakłady na inwestycje w całej gospodarce osiągną poziom ok. 118 mld. zł, co stanowi wzrost o 9,5 proc. w porównaniu z br. Udział inwestycji netto w dochodzie narodowym wyniesie ok. 19,4 proc. wobec przewidywanego w br. — 18,4 proc.

Zakłada się, że zapasy i rezerwy przyrośną o 6,5 proc. w porównaniu z przewidywanym stanem zasobów na koniec r. b.

Spożycie indywidualne ludności będzie o ok. 4 proc. wyższe w porównaniu z przewidywanym poziomem r. b.

Zakłada się, że przy wzroście przeciętnej płacy o 2,3 proc., wynagrodzenia pracowników objęte funduszem płac wzrosną ogółem o 5,5 proc. w stosunku do br. Stosunkowo wysoki wzrost funduszu płac wynika głównie z przekroczenia ustalonych w planie 5-letnim limitów zatrudnienia.

Przychody pieniężne ludności rolniczej ze sprzedaży produktów rolnych wzrosną o 8,7 proc.

Zakładany w projekcie planu wzrost spożycia indywidualnego łącznie za dwa lata jest wyższy od zadań planu 5-letniego w tym zakresie. Wzrost spożycia w rozbiciu na ludność utrzymującą się z pracy w gospodarce poza rolnictwem i ludność rolniczą, o ile nie zostałyby dokonane konieczne korektywy, wykazał-

by pewne dysproporcje w stosunku do założeń planu 5-letniego. Plan ten zakładał wzrost spożycia na osobę o 23 proc. zarówno w stosunku do ludności utrzymującej się z pracy najemnej, jak i ludności chłopskiej. Tymczasem dynamika wzrostu dochodów realnych wsi łącznie za dwa lata znacznie wyprzedziła wzrost płac realnych. Na podstawie nieostatecznych jeszcze szacunków ocenia się, że bez przeprowadzenia korekt w wzrost płac realnych na 1 zatrudnionego łącznie za dwa lata wyniosłoby 5,2 proc. Natomiast wzrost dochodów realnych na osobę ludności rolniczej — około 10 proc. W celu częściowego wyrównania wymienionej dysproporcji zakłada się częściowe ograniczenie wzrostu dochodów wsi. Wzrost dochodów realnych wsi za dwa lata wyniesie ponad 8 proc.

Sila nabywcza ludności przeznaczonej na zakup towarów w handlu ukształtuje się na poziomie 230,4 mld. zł, tj. o 5 proc. więcej niż w br.

Głównym zadaniem planu jest utrzymanie szybkiego tempa rozwoju gospodarczego kraju przy zachowaniu właściwych proporcji pomiędzy poszczególnymi działami i gałęziami gospodarki narodowej oraz pomiędzy poszczególnymi elementami podziału dochodu narodowego — tak, aby zapewnić niezbędną równowagę w gospodarce narodowej.

Do najpoważniejszych problemów, wobec których stoi nasza gospodarka narodowa, należą:

- ▲ dalszy rozwój handlu zagranicznego — umocnienie równowagi bilansu handlowego i płatniczego;
- ▲ utrwalenie tegorocznych osiągnięć w dziedzinie rolnictwa i dalszy jego rozwój;
- ▲ usprawnienie działalności inwestycyjnej;
- ▲ wyrównanie nadmiernej dysproporcji pomiędzy wzrostem dochodów ludności rolniczej a wzrostem płac realnych;
- ▲ zabezpieczenie prawidłowych proporcji pomiędzy wzrostem funduszu płac a wzrostem produkcji oraz wzrostem średniej płacy a wzrostem wydajności pracy;
- ▲ zwrócenie szczególnej uwagi na zaniechany dotychczas odcinek gospodarki materiałowej; na zwiększenie i przyspieszenie efektów wprowadzania nowej techniki w niektórych ważnych dziedzinach; na usprawnienie kooperacji w przemyśle.

II. Problematyka handlu zagranicznego

1. Rozwój eksportu i zmiany w jego strukturze

Wiele miejsca poświęciliśmy problemom handlu zagranicznego na V Plenum KC. Wyrazem wagi, jaką przywiązuje do tych spraw kierownictwo partii, była powołana w połowie ub. r. uchwała Biura Politycznego oraz instrukcja Sekretariatu KC w sprawach handlu zagranicznego.

Co zmieniło się w tym zakresie w ostatnich latach?

W latach 1959-61 nastąpiło znaczne przyspieszenie tempa wzrostu wywozu. W ub. r. eksport zwiększył się o 15,8 proc., w br. — wg przewidywanego wykonania — będzie o 12,8 proc. wyższy niż w ub. r. (średnioroczny wzrost eksportu w latach 1957-59 — 8,4 proc.).

W latach 1959-61 nastąpiły również dalsze korzystne zmiany w strukturze towarowej naszego wywozu. Wzrósł w nim przede wszystkim udział maszyn, urządzeń i środków transportu oraz gotowych wyrobów przemysłowych przeznaczonych na cele spożycia. Eksport maszyn i urządzeń wzrastał w br. w stosunku do 1959 roku o 42,3 proc., a jego udział w ogólnym wywozie osiągnął w br. 28,7 proc.

Poważną rolę odgrywa w eksporcie nadal artykuły rolno-spożywcze — ich udział w br. wyniesie 21,4 proc., wobec 18,2 proc. w 1959 r. (wzrost wywozu o 53 proc. w ciągu tych 2 lat). Systematycznie maleje natomiast udział surowców, paliw i półfabrykatów.

Osiągnięcia w dziedzinie wywozu sprzętu inwestycyjnego i produktów rolnych wysuwają się na pierwszy plan. Chodzi tu przecież o artykuły, których zbyt na rynkach światowych wymaga szczególnych zabiegów, wysokiej umiejętności dostosowania się do wymogów klientów, napotyka na silną konkurencję i często oznacza wejście po raz pierwszy na rynki światowe.

Eksport węgla kamiennego zwiększył się w ciągu ostatnich 2 lat o ponad 8 proc., spadła jednocześnie wartość (niekorzystne tendencje w kształtowaniu się cen światowych).

Na przyspieszenie tempa wzrostu eksportu poważny wpływ wywarła praca polityczna i organizatorska, podjęta w wyniku uchwał V Plenum KC oraz uchwały Biura Politycznego z czerwca ub. r. Sprzyjająca atmosfera stworzona dla wzrostu wywozu nie została jednak w pełni wykorzystana wskutek zbyt wolnego realizowania zaleceń, zmierzających do aktywizacji eksportu i usuwania przeszkód, które hamują jego rozwój.

Nie zawsze zapewnia się produkcji eksportowej zaopatrzenie materiałowe w pierwszej kolejności, kooperację oraz odpowiednie środki finansowe, zwłaszcza fundusz płac, odpowiedni dla wyższej i regulacji pracochłonności tej produkcji.

Nie dość konsekwentnie wprowadza się w życie zasady umownego ustalania stosunków między centralami handlu zagranicznego a inny-

mi jednostkami gospodarczymi oraz egzekwowania sankcji finansowych, które wynikają z obowiązujących w tej dziedzinie przepisów.

Niedostateczna była też kontrola wykonania dostaw eksportowych, nie zawsze uzależniało się fundusz premiowy i fundusz nagród od wykonania dostaw na eksport.

Poza usunięciem tych niedomagań, konieczna jest także stała i systematyczna analiza ekonomiczna naszych obrotów z zagranicą, w szczególności zaś stałe badanie efektywności wywozu.

2. Zadania w dziedzinie importu

W latach 1959—1961 sytuacja w tej dziedzinie przedstawiała się następująco: w r. 1960 import zwiększony został w stosunku do r. 1959 o 5,3 proc., a w r. b. będzie o 14,6 proc. większy niż w r. ub. Na bardzo szybki wzrost importu w br., pewien wpływ wywarła sytuacja ostatnich miesięcy. Uznaliśmy bowiem za konieczny zakup w końcu br. na poczet roku przyszłego szeregu towarów ważnych dla naszej gospodarki, przede wszystkim zboża, a także kauczuku i niektórych metali kolorowych. Nawet po wyeliminowaniu tych zakupów, wzrost importu w r. b. wyniesie około 10,1 proc. przy średniorocznym tempie wzrostu w latach 1958—1959 wynoszącym 6,5 proc.

W latach 1959—1961 powiększono dostawy importowe niezbędne dla zaopatrzenia wszystkich podstawowych gałęzi przemysłu i innych działów gospodarki narodowej.

W uchwale V Plenum KC i postanowieniach Biura Politycznego wskazaliśmy na konieczność zwrócenia uwagi na ekonomicznie uzasadnione oszczędności w dziedzinie importu oraz na środki ekonomiczno-organizacyjne, jakie należy podjąć przede wszystkim w zakresie zmniejszenia wydatków na import surowców oraz wzmocnienia bodźców, przeciwdziałających zbędemu i przedwczesnemu importowi maszyn i urządzeń.

W zmniejszaniu wydatków na import surowców mamy do odnotowania pewne osiągnięcia, ale jest tu jeszcze dużo do zrobienia.

Nie sprzyja dążeniu do przechodzenia na tańsze, mniej znane surowce brak zasad korekty wskaźników wydajności i norm pracy wraz z wprawdzeniem do produkcji tych surowców oraz sposób ustalania cen krajowych na przywożone surowce. Zbyt wolne tempo oszczędności wydatków na import związane jest również z tym, że przy rewizji planów inwestycyjnych uwzględniono w zbyt małym stopniu, bądź umieszczono w zbyt odległych terminach inwestycje, zmierzające do oszczędności importowych.

Nie wprowadzono w życie opracowanych od dłuższego czasu przepisów zmierzających do zapobiegania zbędnemu lub przedwczesnemu importowi.

Niedostateczna jest również troska i odpowiedzialność bez pośrednich inwestorów za właściwe i oszczędne zamawianie zagranicznych maszyn i urządzeń, szybkie ich uruchamianie i osiągnięcie pełnej zdolności produkcyjnej.

3. Zadania w dziedzinie aktywizacji handlu zagranicznego w r. 1962

Jeżeli chodzi o strukturę w zakresie wywozu, to trzeba wskazać na występujące w ostatnich latach niepokojące zjawisko w dziedzinie maszyn i urządzeń. O ile bowiem udział tej grupy w ogólnym na szym eksporcie rośnie bardzo szybko od 1955 r. do 1958 r., kiedy to osiągnął 26,8 proc. wartości ogólnej, o tyle od r. 1959, mimo poważnego wzrostu tego wywozu, udział jego utrzymuje się prawie na nie-

(Ciąg dalszy na str. 3)

Podstawowe problemy gospodarki narodowej w roku 1962

(Ciąg dalszy ze str. 2)

zmienionym poziomie i wynosi około 28 proc. W projekcie planu na rok przyszły zakłada się wzrost w tej dziedzinie do 30,1 proc.

Szereg przyczyn złożyło się na niedostateczną zdolność rozwoju eksportu maszyn, m. in. niedostateczna zdolność produkcyjna przemysłu maszynowego dla pokrycia potrzeb w zakresie niektórych poszukiwanych na rynkach maszyn.

Niezależnie od tego można wskazać na zbyt słabą aktywność na rynkach zagranicznych ze strony organizacji handlu.

Na r. 1962 założono wyższe niż to przewidywał plan 5-letni zwiększenie wywozu artykułów rolno-spożywczych oraz surowców, paliw i materiałów do produkcji.

Rok 1962 będzie więc w handlu zagranicznym znów rokiem trudnym.

W zakresie przywozu główna trudność polega na utrzymaniu się w granicach narzuconych planem. W zakresie wywozu, mimo zmniejszenia dynamiki wzrostu, zadania są również trudne. Dotyczy to zwłaszcza obrotów z krajami kapitalistycznymi.

Sytuacja w handlu zagranicznym wskazuje, że do najbliższych zadań w tej dziedzinie należą:

III. Zadania w dziedzinie rolnictwa

1. Ocena wykonania planu w rolnictwie w 1961 r.

W pierwszym roku obecnego planu 5-letniego zadania w dziedzinie rolnictwa, wykonane zostały pomyślnie. Tegoroczna produkcja pozwala na powiększenie skupu zboża o przeszło 500 tys. ton ponad zeszłoroczny poziom, ziemniaków o około 460 tysięcy ton, nasion roślin oleistych o około 100 tys. ton, buraków cukrowych — o ponad 490 tys. ton. Skup żywea osiągnął 1730 tys. ton, to jest o około 16% więcej niż w roku ub. j. — 2950 mln. sztuk, czyli o około 17% więcej i mleka — 3850 mln. ltr. — o 3,2% więcej niż w ub. roku.

W miarę zwiększania produkcji następuje wzrost dochodów chłopów. Sprzyja temu również coraz lepsze zaopatrzenie rolnictwa w środki produkcji i poważnie zwiększony w ostatnich latach zakres inwestycji rolniczych. Np. łączna wartość dostarczonych w bież. roku maszyn i narzędzi wyniesie 4020 mln. zł i będzie o około 440 mln. zł wyższa w niż w roku ub.

Wysokie nakłady na meliorację wynoszące w bież. roku 2020 mln. zł, większe o około 30% od nakładów zeszłorocznych, pozwoliły na zmeliorowanie około 132 tys. ha gruntów ornych oraz 110 tys. ha łąk i pastwisk.

Wież uzyskała około 2,3 mld. złotych kredytów inwestycyjnych i około 3,5 mld. zł kredytów obrotowych i krótkoterminowych, to jest o ponad 200 mln. zł więcej niż w roku ubiegłym. Realizacja programu nasiennego znacznie przyczyniła się do podniesienia plonów. Podnosi się jakość i wartość pogłowia zwierząt gospodarskich dzięki wydatkom państwa na hodowlę zarodową.

2. Plan wzrostu produkcji rolnej w r. 1962

W ostatnim 5-leciu średni roczny przyrost globalnej produkcji rolnej wyniósł 3,7%. Stawia to Polskę w rzędzie krajów europejskich, które wyróżniają się większą od przeciętnej dynamiką rozwoju tej produkcji. W latach 1960 i 1961 tempo to uległo dalszemu przyspieszeniu.

Zadania planu 1962 roku wytyczają kierunki dalszej intensyfikacji rolnictwa. Ich realizacja powinna przyspieszyć rozwiązanie najważniejszego u nas problemu — zbożowego i paszowego.

W związku z tym konieczne jest dalsze rozszerzanie upraw

1 Szybkie nadrobienie poważnych zaległości realizacji zaleceń Biura Politycznego w zakresie usuwania hamulców oraz tworzenia bodźców zwiększania dostaw na eksport i szerszego wprowadzania w życie ekonomicznie uzasadnionych oszczędności importowych.

2 Kontynuowanie pracy politycznej i organizacyjnej, zmierzającej do aktywizacji handlu zagranicznego i poprawy sytuacji płatniczej kraju. Szczególną uwagę należy zwrócić na sprawy, jak jakość produkcji, rozwijanie wywozu najbardziej efektywnych asortymentów, przyspieszenie prac nad nowymi rozwiązaniami technicznymi i technologicznymi, szersze wprowadzanie do eksportu wyrobów nowo wchodzących do produkcji.

3 Otoczenie szczególną opieką wywozu maszyn i urządzeń, zarówno w sensie zabezpieczenia odpowiedniego tempa wzrostu, jak i odpowiednich asortymentów i pod względem jakości dostaw oraz ich aktywności zagranicznej.

4 Podjęcie niezbędnych środków w celu wzmocnienia nowych zakupów w krajach socjalistycznych oraz dalszego rozszerzenia eksportu do tych krajów. W świetle tego należy przyspieszyć zbytnie powolne nadal postępy w zakresie rozwoju naszej specjalizacji i kooperacji z innymi krajami socjalistycznymi.

5 Zwrócenie szczególnej uwagi na rozwój obrotów z kapitalistycznymi krajami gospodarczo słabo rozwiniętymi.

6 Dalsze usprawnienie aparatu handlu zagranicznego i jego współpracy z przemysłem i innymi jednostkami gospodarczymi; podnoszenie kwalifikacji i operatywności działającego kadr handlowych.

stepują gospodarce indywidualnej jedynie w dostawach żywności wieprzowej. Słuszne jest jednak postawienie przed nimi zadanie powiększenia głównie produkcji żywności wołowej oraz mleka.

Gospodarstwa państwowe w ostatnich latach nie tylko podnoszą produkcję, ale obniżają także jej koszty. Zdecydowana większość PGR przynosi państwu zyski. Wydajność pracy w ostatnich latach wzrosła w PGR przeciętnie o 10 proc. rocznie i podobny postęp zakłada plan obecnego roku gospodarczego.

Zródłem tych osiągnięć jest stworzenie bardziej odpowiednich ekonomicznych warunków rozwoju PGR, zmiana metod kierowania gospodarstwami, umocnienie ich kadry kierowniczej, rozwój samorządu robotniczego. Zaopatrywane znacznie lepiej niż poprzednio w środki produkcji, dysponując coraz większą ilością zabudowań, maszyn i urządzeń, mogą teraz gospodarstwa państwowe lepiej niż w poprzednim okresie wywiązywać się ze stawianych przed nimi zadań.

W celu poprawy wskaźników ekonomicznych i dalszego powiększenia dostaw dla państwa należy odchodzić od tradycyjnych metod produkcji, dla których charakterystyczna jest uprawa w jednym gospodarstwie 15—20 różnych roślin i prowadzenie nadmiernej liczby działów w produkcji zwierzęcej. Ograniczając się do 5—8 rodzajów upraw roślinnych w jednym gospodarstwie, likwidując drobne fermy i tworząc w wybranych obiektach duże obory mleczne, w innych koncentrując wychów bydła, skupiając w podobny sposób hodowlę prosiąt, tuż trzody, drobiarstwo czy owczarstwo — można zapewnić większą koncentrację produkcji, specjalizować odpowiednio do wymogów gospodarki rolnej poszczególne gospodarstwa w należytym kierunku.

Ulepszenie bazy technicznej PGR jest niezbędnym warunkiem dalszej intensyfikacji produkcji i obniżania jej kosztów. Przeciętne wskaźniki wyposażenia gospodarstw państwowych w nowoczesne maszyny i urządzenia są jeszcze bardzo niskie, a oprócz tego pomiędzy gospodarstwami i całymi zjednoczeniami występują pod tym względem nadmierne różnice. W wyniku tego, kiedy jedno gospodarstwo rozwija się wzorowo i mogą być przykładem, inne borykają się z nadmiernymi trudnościami, brakuje im bowiem zabudowań, maszyn, urządzeń melioracyjnych, ujęć wodnych. Kilkaś gospodarstw nie może nawet korzystać z energii elektrycznej.

Wyznaczone dla PGR limity inwestycyjne nie pozwalają na zniwelowanie tych nadmiernych różnic. Dlatego też konieczna jest zmiana struktury nakładów zaplanowanych dla rolnictwa i skierowania do PGR dodatkowych funduszy w sumie 2,7 mld zł w okresie do 1965 r., z czego w roku przyszłym należy przeznaczyć 400 mln. zł.

Dodatkowe środki inwestycyjne pozwolą na lepsze zagospodarowanie poważnych arealów ziemi zwłaszcza w północnych województwach.

Ustalone w ostatnich latach metody kierowania gospodarstwami państwowymi zdają się zasadzie egzystować. Co prawda czasami jeszcze tu i ówdzie pojawia się tendencja do traktowania tego działu gospodarki w sposób uproszczony. Zdarzają się próby narzucania zadań bez rozeznania warunków, które muszą towarzyszyć pomyślnemu ich wykonaniu. Nie zawsze jeszcze należy iść do głębi kontrolując się gospodarstwa państwowe, nie ujawnia się całokształtu przy czyn, które trzeba usunąć. Nie mniej trzeba uznać, że większość decyzji, które zostały podjęte w celu podniesienia PGR, okazała się słuszną.

4. Spółdzielczość produkcyjna

Najważniejszym zadaniem w tej dziedzinie pozostaje nadal umacnianie istniejących gospodarstw zespo-

wych. Gospodarstwa zespołowe uzyskują systematycznie zwiększające się plony roślin uprawnych. Zagospodarowały też one ok. 100 tys. ha gruntów PFZ.

W ostatnich dwóch latach zaznaczył się rozwój zespołowej produkcji zwierzęcej. Obśada bydła na 100 ha użytków rolnych wynosi obecnie 40,2 sztuki, a trzody chlewnej — 61,7 sztuk. Wzrosła też średnia wydajność mleka od 1 krowy z 2.126 l w 1957 r. do 2.338 l. w ub. r.

Mimo wyraźnego wzrostu produkcji spółdzielczej i umocnienia się gospodarstw zespołowych, nadal poważny odsetek spółdzielni produkcyjnych pozostaje znacznie w tyle za postępem technicznym, jaki w ostatnich latach dokonuje się w PGR. Dotychczas część spółdzielni posiadających dobre warunki do rozwoju produkcji prowadzi gospodarke sposobami, które niewiele odbiegają od tradycyjnych, stosowanych w gospodarstwach indywidualnych. Brak w tych spółdzielniach odpowiedniego sprzętu, nowoczesnych budynków i urządzeń oraz fachowego kierownictwa produkcją.

Poważną przeszkodą w rozwoju gospodarki zespołowej w niektórych spółdzielniach jest również nadmierne rozbudowanie gospodarstwa przyzgodowa. W konsekwencji prowadzi to do ograniczania rozmiarów produkcji zespołowej.

Obok tych niedociągnięć, jedną z głównych słabości spółdzielni produkcyjnych jest istnienie poważnej liczby małych gospodarstw zespołowych (prawie 50 proc. spółdzielni posiada mniej niż 100 ha gruntów), do których przyspyły nowych członków jest minimalny.

Przy organizowaniu nowych spółdzielni należy dążyć, aby skupiły one znaczną część gospodarstw na wsi, aby obszar gruntów zespołowych obejmował co najmniej 100 ha, a wielkość maszyn umożliwiła stosowanie nowoczesnych maszyn rolniczych. Ważne znaczenie posiada stworzenie zdrowych gospodarstw zespołowych w powiatach, w których nie ma spółdzielni produkcyjnych, mogących służyć jako przykład dla ogółu chłopów.

Dwie są podstawowe formy statutowe działalności spółdzielni. Pierwsza z nich powinna przewidywać prowadzenie zespołowej gospodarki w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej przy ograniczeniu gospodarstwa przyzgodowego do 2 sztuk bydła i określonej statutem liczby pozostałego inwentarza. Druga — prowadzenie gospodarstwa zespołowego tylko w zakresie produkcji roślinnej, przy jednoczesnym współdzieleniu korni i większych maszyn. Obszar działki przyzgodowej nie może przekraczać w obu formach spółdzielni 0,6 ha.

W związku z tym przed instancjami partyjnymi, radami narodowymi i organami samorządowymi spółdzielczości produkcyjnej stoi zadanie okazania tym spółdzielniom, które nie włączyły koni do gospodarki zespołowej, pomocy w przejściu na statutową formę gospodarki.

W celu rozszerzenia możliwości inwestycyjnych należy w spółdzielniach produkcyjnych nie prowadzących zespołowej hodowli zmienić stosowane dotychczas ulgi w obowiązkowych dostawach żywności i ustalić wymiar w wysokości 75 proc. normy powiatowej dla gospodarstw indywidualnych, pozostawiając dotychczasową normę w spółdzielniach prowadzących wspólną hodowlę. Zwiększone tą drogą środki powiększą FRR znajdujący się w dyspozycji spółdzielni produkcyjnych.

Dla przyspieszenia tempa intensyfikacji produkcji należy skoncentrować nakłady inwestycyjne w większych obszarowo spółdzielniach przez

zaopatrzenie ich w nowoczesne maszyny rolnicze.

Spółdzielniom o powierzchni powyżej 200 ha gruntów należy przydzielić na koszt państwa agronomów o wysokich kwalifikacjach na stanowiska kierowników produkcji. Mniejszym spółdzielniom porad fachowych udzielać powinni agronomowie gromadcy. Za całość pomocy fachowej udzielanej spółdzielniom odpowiadać powinny rady narodowe i ich wydziały rolnictwa.

5. Problem gospodarstw podupadłych

Intensyfikację rolnictwa hamują w wielu gromadach gospodarstwa podupadłe. Ogólna liczba tych gospodarstw i łączny ich areal nie stanowią poważnej pozycji, ale Polska nie ma za dużo ziemi, by pozwalać na marnowanie choćby 1 ha.

W nadchodzącym roku rady narodowe i instancje partyjne muszą przystąpić do porządkowania tej sprawy. W części omawianych gospodarstw obecny stan ich zaniedbania i niskiej produktywności jest wynikiem przejściowych niepowodzeń, jak skutki klęsk losowych, choroby właściciela, częściowy brak rąk do pracy itp. Takim gospodarstwom trzeba pomagać. Jest jednakże część gospodarstw, których właściciele bądź ze względu na wiek, stan zdrowia, bądź brak umiejętności, nie są w stanie podnieść poziomu gospodarowania, osiągając bardzo niskie wyniki produkcyjne, nie dokonując nakładów inwestycyjnych i nie spłacając zobowiązań wobec państwa. Konieczne jest stworzenie właściwości tych gospodarstw możliwości przekazania na rzecz państwa posiadanych przez nich gruntów wraz z zabudowaniami gospodarczymi. Osobom, które są zdolne do pracy i mogą ją podjąć w PGR lub odpowiednim dla nich zawodzie, w zamian za przekazane na własność państwa gospodarstwa należy zapewnić pracę w PGR, jeżeli sobie tego życzą oraz zaliczyć cały dotychczasowy okres pracy w rolnictwie do okresu uprawniającego do otrzymania zaopatrzenia emerytalnego, a zobowiązania podatkowe oraz inne należności umorzyć.

Jeżeli właściciel zaniedbanego gospodarstwa ukończył 65 lat (kobiety — 60) lub jest inwalidą i pragnie przekazać swoje gospodarstwo na własność państwa, wówczas państwo zapewni mu dożywotnią rentę pieniężną.

W stosunku do właścicieli gospodarstw, którzy wielokrotnie korzystali już z ulg, odroczeń, kredytów i mimo to wciąż gospodarstwa ich są zaniedbane, ciążą na nich zadłużenia podatkowe oraz z tytułu obowiązkowych dostaw, należy w oparciu o zmienione przepisy egzekucyjne stworzyć warunki do przejmowania na rzecz państwa części lub całości gospodarstwa.

Zagospodarowanie przejściowych obiektów rolnych powierzać należy przede wszystkim PGR-om. Tam, gdzie tego rodzaju grunty nie stanowią większych zwartych maszyn, bądź nie przylegają do PGR należy — w miarę możliwości — dokonywać niezbędnej wymiany ziemi.

6. Działalność kółek rolniczych

Kółka rolnicze odgrywają coraz większą rolę w organizowaniu produkcji rolnej i rozwijaniu zespołowych form mechanizacji rolnictwa. Dzięki pomocy udzielanej przez agronomów gromadzkich odegrały one poważną rolę w realizacji planu nasiennego. Podobnie wzrasta udział kółek w zwalczaniu szkodników i chorób roślin.

Na dzień 30 września br. znajdowało się w kółkach rolniczych 13.143 zestawów trak-

torowo-maszynowych, 13.020 agregatów omlotowych oraz wiele innych maszyn rolniczych. Wartość tego sprzętu osiągnęła ponad 2 mld. zł. Zestawy traktorowo-maszynowe rozmieszczone są w 7.186 kółkach z tym, że w 44 proc. wsi znajduje się po jednym zestawie, a w pozostałych po 2 i więcej, podczas gdy jeszcze w ub. r. liczba kółek posiadających po 1 zestawie wynosiła ok. 60 proc. Liczba kółek posiadających dzisiaj 3 i więcej traktorów wynosi ok. 20 proc.

Pomyślnie przebiega proces koncentracji sprzętu w 55 gromadach rozwijających kompleksową mechanizację. W tych gromadach na 1 zestaw traktorowy przypada 145 ha użytków rolnych, a ogólna ilość traktorów zakupionych przez kółka w tych gromadach przekroczyła 1.100 sztuk. Z usług traktorów i maszyn skorzystało tam w br. ponad 40 proc. ogółu rolników.

Zwiększający się park maszynowy w kółkach rolniczych wymaga równoległego rozwijania i umacniania zaplecza technicznego, zdolnego zapewnić pełną sprawność traktorów i maszyn. Decydująca rola w tej dziedzinie przypada POM.

Wartość usług wykonanych przez kółka rolnicze na rzecz rolników wyniosła w ubr. według sprawozdań 333 mln. zł, w tym za usługi sprzętem traktorowo-maszynowym ok. 226 mln. zł. W r. b. tylko za 3 kwartały wartość usług maszynami i innej działalności gospodarczej kółek szacować można na ok. 500 mln. zł.

W r. ub. działalność gospodarczą kółek rolniczych przyniosła 73 mln. zł nadwyżki. Kółka, korzystając z FRR stają się poważną organizacją gospodarczą, która już pod koniec przyszłego roku będzie dysponować wielkim społecznym majątkiem o wartości ok. 4 mld. zł. Przychody uzyskiwane z wykonywanych usług i innej działalności gospodarczej przekroczyły znacznie w r. b. sumę 1/2 mld. zł, a w roku przyszłym — 1 mld. zł. W tych warunkach racjonalna, zdrowa gospodarka finansowa staje się w działalności kółek rolniczych sprawą najważniejszą.

A jednak w tej dziedzinie jest wiele nieporządku, często brak troski o majątek społeczny, niedostateczne zrozumienie podstawowych zasad tej gospodarki.

Do najczęściej występujących braków zaliczyć można: wysokie zadłużenie użytkowników za wykonane usługi; zaleganie w odprowadzaniu środków na fundusz amortyzacyjny i fundusz remontowy; nieprzestrzeganie przez część kółek obowiązującego cennika; nieporządzenie na bieżąco rachunkowości.

Wszystkie wymienione braki nie usunięte w porę mogą doprowadzić do deficytowej działalności kółek.

Kółka rolnicze dysponujące 4—5 traktorami i odpowiednimi zestawami maszyn stają się już poważnym przedsiębiorstwem gospodarczym. Ogromna większość kółek, gospodarke w takich rozmiarach prowadzi w pełni dopiero pierwszy rok.

Udzielenie im w tej dziedzinie jak najbardziej konkretnej pomocy jest najważniejszym zadaniem związków kółek rolniczych, należy to również do ważnych zadań rad narodowych.

Ważnym instrumentem kontroli i pomocy kółkom rolniczym w prawidłowej gospodarce finansowej powinna być działalność Banku Rolnego w którym prowadzone są rachunki FRR i funduszu amortyzacyjnego, a także SOP prowadzące rachunki bieżące kółek.

Rozszerzając i doskonaląc działalność w dziedzinie mechanizacji rolnictwa, kółka rolnicze powinny w roku przyszłym z nie mniejszą energią rozwijać wszystkie inne for-

(Ciąg dalszy na str. 4)

Podstawowe problemy gospodarki narodowej w roku 1962

(Ciąg dalszy ze str. 3)

my działalności, pomagając we wzroście produkcji rolnej i w rozwijaniu potrzeb społecznych wsi.

Okres jesienno-zimowy powinien być wykorzystany dla oceny wyników działalności każdego kółka rolniczego.

IV. Zadania w dziedzinie inwestycji

1. Rozmiary nakładów inwestycyjnych

W ciągu półrocznego okresu realizacji uchwał V Plenum osiągnięto dość znaczną poprawę w przygotowaniu i realizacji inwestycji. Powszechna akcja rewizji założeń i dokumentacji stała się szkołą lepszego inwestowania. Oszczędności uzyskane dotąd w tej akcji wynoszą 8,8 mld. zł.

Wprawdzie niecała ta kwota wróci do skarbu państwa, gdyż znaczna jej część pozostaje w dyspozycji inwestorów na zwiększenie rzeczowego zakresu budownictwa mieszkaniowego i inwestycji własnych przedsiębiorstw, to jednak, gdyby nie akcja rewizji, środki te byłyby niewątpliwie wydatkowane, chociaż nie byłoby to konieczne. Akcja rewizji nie jest zakończona. Konieczny jest dalszy wysiłek, aby osiągnąć postawione zadanie uzyskania 10—15 mld. zł oszczędności.

Uzyskanie takich oszczędności jest tym bardziej konieczne, że zaoszczędzone środki mogą przyczynić się do zaspokojenia części choćby dodatkowych pilnych potrzeb inwestycyjnych, wynikających z szybkiego rozwoju gospodarki naszego kraju.

Wartość zgłoszonych dodatkowych zadań inwestycyjnych wyniosła 78 mld. zł, co stanowi ok. 15 proc. całości nakładów zaplanowanych na lata 1962—1965, a w niektórych re-sortach, np. w MPC — wynosi aż 31 proc.

Oczywiście, zaspokojenie tych dodatkowo zgłoszonych zadań w takiej skali jest niemożliwe. Analiza wykazała jednak konieczność pewnego zwiększenia ogólnego poziomu nakładów inwestycyjnych w r. 1962 w porównaniu z założonym na ten rok w pięcioletniej. Zwiększone zostały nakłady na rozwój floty morskiej, hutnictwa, energetyki, górnictwa, geologii.

Jednocześnie musimy przeprowadzić stosunkowo niewielką redukcję inwestycji we wszystkich działach i gałęziach gospodarki narodowej w projekcie NPG na r. 1962.

W rezultacie poziom inwestycji w r. 1962 będzie wyższy o 2,2 mld. zł od ustalonego w planie pięcioletnim a udział inwestycji netto w dochodzie narodowym wzrośnie w porównaniu z rokiem 1961.

2. Stan przygotowania inwestycji

W dziedzinie przygotowania dokumentacji projektowej dokonaliśmy w ostatnim okresie poważnej poprawy. Do planu ub. r. włączono 62 inwestycje centralne bez projektów wstępnych, podczas gdy w planie 1962 r. takich inwestycji będzie tylko 27. Na początku ub. r. brak było projektów techniczno-roboczych dla prawie 1/3 całości planu inwestycyjnego tego roku, a na koniec bieżącego roku, — mimo poważnego wzrostu inwestycji — przewiduje się, że biura projektowe zabezpieczą dokumentację techniczno-roboczą dla realizacji ponad 90 proc. planu inwestycyjnego 1962 r. Jednak np. w przemyśle maszynowym brak było na 1. X. br. ok. 25 proc. dokumentacji techniczno-roboczej dla zadań inwestycyjnych 1962 r., w hutnictwie — ok. 12 proc., w górnictwie i energetyce — 15 proc., w prze-

trzeba przede wszystkim ujawnić wszystkie braki i ustalić sposoby ich usunięcia. Przy opracowaniu planu pracy kółka na rok przyszły należy w pełni wykorzystać zdobyte doświadczenia w wykorzystaniu parku traktorowego i w realizacji innych poczyną gospodarczych.

3. Środki wykonania planu inwestycyjnego

Poważny wzrost inwestycji w ostatnich latach i charakter tych inwestycji postawiły bardzo napięte zadania przed przemysłem maszynowym, zarówno w zakresie ilości jak i uruchomienia produkcji nowych rodzajów maszyn i urządzeń.

Obecnie główną przyczyną niewykonania inwestycji w przewidzianych terminach są opóźnienia w dostawach maszyn i urządzeń. Stanowi to główne źródło napięcia w planie inwestycyjnym.

Projekt planu na 1962 r. cechuje także ostre napięcie zadań w wykonawstwie budowlano-montażowym. W sumie zadania budownictwa w gospodarce uspołecznionej wzrosną w 1962 r. o 10,4 proc. w stosunku do br., w tym zadania państwowych przedsiębiorstw budowlanych — o 12,2 proc. Szczególne spiętrzenie zadań wystąpi w województwach: koszalińskim, poznańskim i warszawskim.

W tej sytuacji tym większa odpowiedzialność ciąży na wojewódzkich komisjach rozdziału robót. Konieczna jest przy tym dalsza rozbudowa potencjału przedsiębiorstw wykonawczych, zwłaszcza na terenach o dużej koncentracji robót.

4. Koncentracja nakładów i skrócenie cyklu inwestycyjnego

Wiele resortów, zjednoczeń, przedsiębiorstw i rad narodowych nie podejmuje dostatecznych wysiłków, aby nakłady zapewniały gospodarce narodowej maksymalne efekty w jak najkrótszym czasie. Nadal istnieje u nas zjawisko niedostatecznej koncentracji nakładów inwestycyjnych powodujące rozpraszanie środków i przedłużenie czasu wykonania inwestycji. Budujemy za długo. Inwestorzy ustalają z reguły dłuższy cykl trwania inwestycji niż to wynika z normatywów, a i te dłuższe cykle są jeszcze w przeważającej części przedłużane.

Od szeregu lat ok. 40 proc. budowanych obiektów przemysłowych oddaje się do użytku później niż planowano. Nieoddawanie inwestycji na czas powoduje ich podrożenie, zamraża na dłuższy niż przewidywano okres czasu nakłady inwestycyjne, co oznacza, że deficytowe materiały, maszyny i urządzenia nie dają we właściwym czasie planowanych efektów produkcyjnych czy usługowych. Prowadzi to do zmniejszenia dochodu narodowego, a więc i tej jego części, która przeznaczona jest na inwestycje.

Przyczyny opóźnień w oddawaniu obiektów do użytku istnieją we wszystkich fazach procesu inwestycyjnego, a w szczególności w opóźnionych dostawach maszyn i urządzeń oraz w ich złej często jakości. Opóźnienia w dostawach nie zawsze zresztą wynikają z winy producentów. Konieczne będą zmiany w systemie planowania, zamawiania i kompletowania maszyn i urządzeń, zwłaszcza dla inwestycji priorytetowych.

Przyczyną opóźnień w oddawaniu obiektów do użytku są również — wadliwa nieraz

lub nie na czas sporządzona dokumentacja, nieterminowe wykonawstwo budowlane, a także zaniżanie przez inwestorów kosztorysów inwestycyjnych, co powoduje, że plan dopuszcza szerszy front inwestowania niż to jest rzeczywiście możliwe.

Takiego stanu tolerować nadal nie można. Oddawanie w terminie obiektów inwestycyjnych jest sprawą podstawową wagi i wymaga zdecydowanych posunięć dla dokonania radykalnej poprawy. W szczególności należy:

1 W ciągu I półrocza 1962 r. zakończyć aktualizację zbiorczych zestawień kosztów oraz opracowanie normatywnych cykli dla tych rodzajów inwestycji, które ich jeszcze nie posiadają.

2 Usprawnić działalność inwestycyjną. Przede wszystkim niezbędne jest zapewnienie pełnej synchronizacji terminów oddawania inwestycji do użytku w umowach — a zwłaszcza umowach wieloletnich — między inwestorami a wykonawcami oraz biurami projektów i dostawcami maszyn i urządzeń. Ponadto należy zdecydowanie usprawnić przygotowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej. Niezbędne jest stopniowe wprowadzanie zasady generalnego dostawcy.

Aby zapewnić skoordynowanie zadań inwestycyjnych z potencjałem produkcyjnym przedsiębiorstw wykonawczych na danym terenie, konieczne jest sporządzanie bilansów nie tylko w skali całego kraju, ale również w skali województw.

Drugim bardzo niekorzystnym zjawiskiem jest — często zbyt długi okres dochodzenia do pełnej, projektowej zdolności produkcyjnej. Należy bezwzględnie przestrzegać obo- wiązku ustalania terminów o-

siągnięcia pełnej zdolności produkcyjnej w dokumentacji projektowej oraz wprowadzić bezwzględny obowiązek rozliczania się przez zakłady z uzyskanych efektów produkcyjnych zarówno co do ich wysokości, jak i rozłożenia w czasie.

Jeszcze w tym roku i w pierwszym półroczu 1962 r. przeprowadzimy prace mające na celu ujawnienie niewykorzystanych zdolności produkcyjnych i sporządzenie możliwie najpełniejszego bilansu zdolności produkcyjnych naszego przemysłu.

5. Walka o obniżkę kosztów inwestycji

Jednym z czołowych zadań jest walka o obniżkę kosztów inwestycji. Akcja rewizji inwestycji stanowiła poważny krok w tym kierunku, stoją jednakże przed nami nadal duże zadania. Należy rozszerzyć stosowanie normatywnych kosztów szczególnie dla budownictwa ogólnego.

Istotnym elementem wprowadzenia dyscypliny w zakresie kosztów są umowy zawierane pomiędzy inwestorem a wykonawcą na podstawie cen ryczałtowych. Od 1. I. 1962 r. umowy powinny być zawierane na tej jedynie podstawie.

Obecne warunki pozwalają żądać od biur projektowych, aby zapewniły wyższą jakość i terminowość opracowywania kosztorysów, co pozwoli, że będą one ważnym elementem w walce o obniżkę kosztów. Trzeba też wprowadzić pełną odpowiedzialność biura projektowego za jakość sporządzanych kosztorysów.

V. Zadania w dziedzinie wzmocnienia dyscypliny zatrudnienia i płac

1. Zasadnicze znaczenie dyscypliny płac

Ważnym i jednocześnie pilnym zadaniem naszej polityki gospodarczej stało się większe zdyscyplinowanie w gospodarowaniu funduszem płac. Nastąpiły tu bowiem w 1961 r. poważne odchylenia od założeń planu, spowodowane głównie większym niż to planowano wzrostem zatrudnienia.

Na ponadplanowy wzrost płac wpłynęło nie tylko przekroczenie zadań produkcyjnych, lecz również szereg czynników niekorzystnych dla gospodarki narodowej. Dużą rolę we wszystkich działach gospodarki narodowej odegrało też osłabienie dyscypliny w zakresie płac i zatrudnienia.

Ponadplanowy wzrost funduszu płac doprowadził do wyczerpania finansowych i towarowych rezerw, jakimi dysponowaliśmy, aby móc przeprowadzić planowane podwyżki płac. I tylko szczególnie wysoki w bieżącym roku wzrost produkcji przemysłowej i rolnej uchronił naszą gospodarkę przed wzrostem napięcia rynkowego, które by niewątpliwie nastąpiło w innych warunkach, przy tak wysokim wzroście siły nabywczej.

Partia wysunęła w uchwałach III Zjazdu program systematycznego wzrostu stopy życiowej ludności. Program ten był dotąd realizowany z powodzeniem. Również na przyszłość wskazania Zjazdu muszą być i będą realizowane.

Rzecz w tym jednakże, iż realizacja zadania podniesienia płac realnych wszystkich grup pracowników, a przede wszystkim zarobków najniższych wymaga decyzji planowo podejmowanych przez rząd, przy współudziale związków zawodowych.

Ogólny fundusz płac netto stanowi u nas około 40 proc. wytworzonego dochodu narodowego i prawie 60 proc. ogólnego funduszu indywidualnego spożycia. Jest więc w pełni zrozumiałe, że obowiązkiem partii, związków zawodowych i rządu jest czuwanie

nad kształtowaniem się tego zasadniczego elementu w dochodzie narodowym i niedopuszczenie do tego, aby zarówno jego rozmiary jak i jego wewnętrzne proporcje odchyły się w zasadniczy sposób od planowych ustaleń.

Stawiamy sobie zadanie wy równać w dużym stopniu już w obecnej pięcioletce narosłe dysproporcje płacowe. Musimy także zwiększać spożycie zbiorowe w formie różnych świadczeń społecznych, a zwłaszcza zwiększać renty.

2. Podstawowe braki systemów płac i ich planowania

Podstawową przyczyną tego stanu rzeczy jest słaba dyscyplina w praktycznym stosowaniu obowiązujących systemów i przepisów płacowych. Przejawia się ona głównie w rozluźnianiu norm pracy oraz w przeszerzaniu płacownikom w przeliczeniach płacowych oraz stosowaniu zasad w planowaniu zatrudnienia i płac. Podstawową wadą naszych systemów płac była jeszcze przed kilku laty powszechna, nadmierna wysokość ruchomej części płac.

W ciągu ostatnich kilku lat dokonano w tym zakresie dość dużego postępu. W szeregu gałęzi gospodarki podniesiono płace zasadnicze i zmniejszono udział ruchomej części w łącznym zarobku. Jednakże istnieją działy gospodarki narodowej, w których dotychczas nie dokonano niezbędnych zmian w tej dziedzinie. Dlatego też należy prowadzone w tym zakresie prace rozszerzyć i przyspieszyć.

Obecny system płac cechuje również brak jednoznaczności w określaniu sposobów i form wynagradzania pracowników. Dotyczy to szczególnie pracowników umysłowych, wynagradzanych według tzw.

„widelkowego systemu płac”. Określenie w tych szerokiej ramach rzeczywistych wynagrodzeń zależy wyłącznie od posiadanych przez zakład rezerw w funduszu płac, co przy nie dość precyzyjnym planowaniu tego funduszu stwarza niejako automatycznie nadmierne różnicowanie się zarobków. Sprzyja temu również rozbudowany i nie dający się w praktyce ściśle kontrolować system premii i nagród.

Jeśli chodzi o przepisy płacowe i systemy płac dla robotników, wypada podkreślić różnorodność w określaniu przez układy zbiorowe pracy zasad wynagradzania za tę samą sprawowaną funkcję oraz warunków awansowania do wyższych kategorii. Dużą trudność powoduje też ogólnokowosy zasady premiowania robotników dniówkowych oraz daleko idąca swoboda w ustalaniu wysokości tych premii, w zależności jedynie od posiadanych środków.

Przyjęta w planowaniu średnich płac zasada fiksowania ich stanu faktycznego, niezależnie od tego, w jaki sposób został on osiągnięty i traktowania osiągniętego poziomu jako podstawy do dalszego wzrostu płacy w tej lub innej proporcji do planowanego wzrostu wydajności pracy — utrwała i pogłębia narosłe latami dysproporcje płacowe.

Niestety, nie opracowaliśmy dotychczas metod prawidłowego planowania zatrudnienia i funduszu płac w przedsiębiorstwie. Ustalanie tych wielkości dla przedsiębiorstw nie opiera się w dostatecznej mierze na analizie niezbędnych norm obsady stanowisk i niezbędnej pracochłonności programu produkcyjnego, a także środków organizacyjnych i technicznych. Stosuje się natomiast przeważnie uproszczony sposób podziału zatrudnienia i funduszu płac pomiędzy przedsiębiorstwa w oparciu o wzajemną zależność globalnych wartościowych wskaźników wzrostu produkcji i wydajności pracy.

Prowadzi to często do powstawania luzów w funduszu płac dla części przedsiębiorstw, a braku środków płacowych, niezbędnych dla wykonania zadań produkcyjnych w innych przedsiębiorstwach. Ustalony w NPG fundusz płac jest potem regularnie w niektórych odcinkach powiększany, natomiast luzy w funduszu płac — tam gdzie istnieją — są wykorzystywane dla nieuzasadnionego podnoszenia zatrudnienia i wynagrodzeń.

3. O dalsze porządkowanie systemów płac oraz ich planowania i kontroli

Ten niezadowolający stan rzeczy dyktuje pilną potrzebę podjęcia szeregu środków zaradczych. Powinny one zmierzać z jednej strony do maksymalnego powiązania bodźców płacowych z walką o wzrost wydajności pracy, z drugiej zaś — do utrzymania funduszu płac w roku 1962 w granicach planu, względnie jego przekroczenia w granicach uzasadnionych zwiększeniem produkcji ponad plan.

W tym celu należy przede wszystkim znacznie przyspieszyć pracę nad usprawnieniem technicznego normowania pracy i wprowadzaniem w życie w całym przemyśle technicznie uzasadnionych norm pracy, na gruncie uprzedniego usprawnienia procesów technologicznych oraz poprawy organizacji produkcji i pracy, przy jednoczesnym wprowadzeniu nowych,

wyższych stawek płac podstawowych.

Wprowadzaniu technicznie uzasadnionych norm i nowych stawek płacowych powinna towarzyszyć weryfikacja zasad regulowania robotników.

Z całą siłą należy podkreślić, że celem tej kampanii nie może być mechaniczne wprowadzenie nowych, zastraszonych norm pracy, lecz że główną sprawą jest tu poprzedenie i powiązanie reformy norm z szeroką pracą nad uporządkowaniem organizacji produkcji i pracy.

Reformę norm pracy należy przeprowadzić w sposób zabezpieczający w maksymalnym stopniu poziom zarobków osiągniętych już przez załogi.

Nowo wprowadzone normy pracy muszą być następnie stale kontrolowane i dostosowywane bieżąco do zmieniających się warunków technicznych i organizacyjnych w produkcji.

Podstawą do rewizji norm pracy nie może być indywidualny poziom zarobków, osiągnięty przez przekraczanie prawidłowych, ustalonych norm. Gospodarka narodowa jest zainteresowana w osiągnięciu i przekraczaniu prawidłowo ustalonych norm pracy przez jak największą liczbę robotników i osiągnięciu przez nich na tej drodze odpowiednio wysokich zarobków. Nie można jednak tracić z oczu również i tej oczywistej prawdy, że brak systematycznej kontroli i uzasadnionej bieżącej korekty norm pracy, prowadzi nieuchronnie do przykrej konieczności powszechnej rewizji norm.

W celu uporządkowania płac pracowników umysłowych i usprawnienia planowania w tej dziedzinie konieczne jest podjęcie przez Komitet Pracy i Płac oraz przez organizacje związkowe prac nad reformą obowiązujących systemów widelkowych.

Jeśli chodzi o robotników dniówkowych, należy poprzez odpowiednie uzupełnienie lub modyfikację układów zbiorowych zabezpieczyć powszechną realizację zasady wynagradzania tych robotników według wykonywanych funkcji.

Zasada planowania w przedsiębiorstwach zatrudnienia i funduszu płac, w oparciu o obsadę stanowisk i pracochłonności produkcji, z uwzględnieniem założeń postępu technicznego i organizacyjnego, powinna znaleźć powszechne zastosowanie w przyszłości przy sporządzaniu projektu planu na 1963 r. W maksymalnie możliwych rozmiarach winna ona być wzięta pod uwagę już przy rozdziale zadań pomiędzy przedsiębiorstwa na rok przyszły.

Metody planowania powinny przeciwdziałać szkodliwej praktyce szybszego, nieuzasadnionego wzrostu płac niektórych grup pracowników kosztem innych grup.

Dyrektywność wskaźnika funduszu płac i wskaźnika zatrudnienia powinna być utrzymana. Zbyt sztywne trzymanie się przez przedsiębiorstwa granic ustalonego funduszu płac może w określonych warunkach powodować ujemne konsekwencje dla gospodarki narodowej. W związku z tym konieczne jest zapewnienie przedsiębiorstwom (pod odpowiednią kontrolą banku) możliwości zastępowania, w uzasadnionych przypadkach, produkcji materiałochłonnej przez produkcję bardziej pracochłonną — tam, gdzie chodzi o zaoszczędzenie deficytowych surowców, dostosowanie asortymentu produkcji do potrzeb eksportu i rynku wewnętrznego itp. i w ślad za tym — możliwoscia odpowiedniego zwiększenia funduszu płac.

**Dokończenie
w jutrzejszym
wydaniu „Głosu”**

Pracownicy poszukiwani

Poznańskie Przedsiębiorstwo Budowlane nr 2 w Poznaniu, pl. Wolności 14, pokój 104, przyjmie natychmiast:

30 robotników niekwalifikowanych i betoniarzy.
2 spawaczy z uprawnieniami.

Dla zamieszkujących zapewniony bezpłatny hotel robotniczy. K9004

Wojewódzkie Zjednoczenie PGR w Olsztynie, ul. Hanki Sawickiej 29, zatrudni od dnia 1. I. 1962 r. w Zakładzie Ogrodniczym PGR Łęgańskiego inżyniera lub technika ogrodnika ze znajomością uprawy warzyw na stanowisko kierownika działu ogrodniczego. Wymagana kilkuletnia praktyka. Uposażenie wg układu zbiorowego pracy. Mieszkanie rodzinne luksusowe zapewnione. Warunki pracy i płacy do uzgodnienia w Wydziale Kadr — Wojewódzkiego Zjednoczenia PGR Olsztyn. K9890

Spawacza z uprawnieniami na spawanie gazowe — przyjmie Poznańskie Przedsiębiorstwo Robót Inżynierskich. Wynagrodzenie i pozostałe świadczenia wg układu zbiorowego pracy w budownictwie. Zgłoszenia przyjmuje Dział Zatrudnienia i Płac — Poznań, ul. Świętosławska 12, pok. 6, tel. 82-01. K9044

Geologa z praktyką, względnie geologa na wstępny staż pracy, technika budowlanego, drogowego, geodety na wstępny staż pracy — zatrudni zaraz Przedsiębiorstwo Hydrogeologiczne w Poznaniu, St. Rynek 81. Zgłoszenia pokój 18. K9053

Inspektorów finansowo — księgowych przyjmie Przedsiębiorstwo Upowszechnienia Prasy i Książki „Ruch”, w Poznaniu, ul. Zwierzyniecka 9. K9068

3 pracowników fizycznych do prac w Magazynie Odpadów Hutniczych i Materiałów Budowlanych na ul. Średzkiej przyjmie WZSP Spółdz. Przedsiębiorstwo Handlu w Poznaniu. Zgłoszenia przyjmuje Wydział Og.-Organ., ul. Kolejowa 19/21, pokój 11. K9069

5 pracowników fizycznych do prac w magazynach przyjmie WZSP Spółdz. Przedsiębiorstwo Handlu w Poznaniu. Zgłoszenia przyjmuje Wydział Og.-Organ., ul. Kolejowa 19/21, pokój 11. K9070

Rewidenta oraz samodzielnego księgowego z wykształceniem wyższym i praktyką w przemyśle — zatrudni państwowe przedsiębiorstwo przemysłowe w Poznaniu. Oferty Biuro Ogłoszeń, Świerczewskiego 3 dla 44773g.

Pracowników umysłowych i fizycznych do pracy na terenie miasta Poznania i powiatu — przyjmie Obwodowy Urząd Pocztowo-Telekomunikacyjny, Poznań 1. Zgłoszenia w Referacie Kadr — ul. 23 Lutego 28, pokój 11, II ptr. 44790g

Praca

Gospościa dochodząca lub stała potrzebna. Umiłskiego 24 m. 3, tel. 662-59, od godz. 16. 44991g

Potrzebny zaraz samotny, trzeźwy pracownik rolny (jeden koń do oprzątkowania), 4 km od Poznania. Wiadomość: Jan Woźny, Piątkowo, Poznań 13 gosp. ogrodnicze. 44882g

Pomoc domowa dochodząca do domu lekarza potrzebna. Wojskowa 11a m. 1, godz. 16—18. 44826g

Dnia 21 listopada 1961 r. zmarła, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka, teściowa i babcia, przeżywszy lat 64, sp.

Maria Porządna

z domu Kalina

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 23 bm., o godzinie 10.45 z kaplicy cmentarnej na Dębcu, przy ul. Błuszczowej.

W głębokim smutku pogrążona

RODZINA

Poznań, Łozowa 38. 44982g

Dnia 20 listopada 1961 r. odeszła od nas, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa matka, teściowa i babcia, przeżywszy lat 63, sp.

Maria Kuleczka

z domu Maciaszyk

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 23 bm., o godz. 14.15 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.

W głębokim smutku pogrążeni

MAŻ I RODZINA

Poznań, Krauthofera 13 m. 6. 44925g

Dnia 20 listopada 1961 r. zmarł nagle

dr med. Kazimierz Madej

dwuletni lekarz Powiatowego Ambulatorium Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Międzychodzie, odznaczony między innymi Medalem Niepodległości i Srebrnym Krzyżem Zasługi.

W Zmarłym straciliśmy zasłużonego i ofiarnego lekarza i kolegę.

Dyrekcja P. O. P. Rada Miejsca Kolo Naukowe Lekarzy

WOJEWÓDZKIEGO ZARZĄDU SŁUŻBY ZDROWIA

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH W POZNANIU

K9120

Szczecińska Stocznia Remontowa

zatrudni natychmiast:

SLUSARZY OGÓLNYCH, MASZYNOWYCH I KONSTRUKCYJNYCH, MONTERÓW SILNIKÓW SPALINOWYCH I MASZYN PAROWYCH, TOKARZY I FREZERÓW, MONTERÓW INSTALACJI RUROCIAGOWYCH — HYDRAULIKÓW.

Reflektujemy na fachowców posiadających świadectwa kwalifikacyjne plus praktykę zawodową oraz odbyłą zasadniczą służbę wojskową.

Absolwentów szkół zawodowych przyjmujemy po odbyciu stażu pracy.

Dla osób samotnych gwarantujemy zakwaterowanie.

Praca w systemie dniówkowo-premiowym, wynagrodzenie w zależności od posiadanych kwalifikacji w granicach od 1.500 — 2.800 zł.

Oferty pisemne prosimy kierować pod adresem:

SZCZECIŃSKA STOCZNIA REMONTOWA - SZCZECIN
ul. Ludowa 13 — Dział Kadr.

K9059

Gospościa z pełnym utrzymaniem potrzebna. Referencje konieczne. Poznań, ul. Garbary 56, fryzjer. 25712p

Pomoc domowa chętnie z prowincji potrzebna. Bardzo dobre warunki. Oferty Biuro Ogłoszeń, Świerczewskiego 3 dla 44771g.

Magister ekonomii, kilkunastoletnia praktyka, na stanowiskach kierowniczych w przemyśle, samodzielną pracę. Warunek mieszkanie. Oferty Biuro Ogłoszeń, Świerczewskiego 3 dla 44785g.

Dwie studentki poszukują jakiegokolwiek pracy. Oferty Biuro Ogłoszeń, Świerczewskiego 3 dla 44810g.

Nauka

Francuskiego chętnie uczyć. S. W. Głogowska 94 m. 7. 44299g

Kupno

Akordeon 80 lub 120 basów kupię. Oferty Biuro Ogłoszeń, Świerczewskiego 3 dla 44880g.

Kupię tegoroczne kury niośniki czystej rasy Sussex, New Hampshire, Rhode Island, Reds i Wyandottes. Poznań, Stary Rynek 46/47 m. 4, wejście 7 Klasztornej. 44775g

Kupię okazjonalnie motocykl ewentualnie do remontu. Oferty Biuro Ogłoszeń, Świerczewskiego 3 dla 44815g.

Motocykl Jawę 175 lub 250 kupię okazjonalnie. Oferty z podaniem przebiegu i ceną do Biura Ogłoszeń, Świerczewskiego 3 dla 44815g.

Maszynę do szycia, biurko, kupię. Oferty Biuro Ogłoszeń, Świerczewskiego 3 dla 44819g.

Sprzedaż

Wózki dziecięce dla lalek w dużym wyborze polecają Brać Chojnacy, Wrocławska 25. 43221g

Dnia 20 listopada br. zmarła, namaszczona Olejami św., nasza najdroższa mamusia, teściowa i babcia, sp.

Stanisława Gajowiecka

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 23 bm., o godzinie 11.00 z kaplicy cmentarza Bożego Ciała.

W głębokim smutku pogrążona

DZIECI I WNUKI

Poznań, Dzierżyńskiego 187. 44993g

PSS „ZGODA” W GRODZISKU Wlkp.

ZAKUPI ZARAZ:

1 KOCIOŁ WODNY do centralnego ogrzewania o powierzchni 6 m²;

1 KOCIOŁ WODNY do centralnego ogrzewania o powierzchni 10 m² wgl. 12 m².

Zgłoszenia prosimy kierować pod adresem: Powiatowa Spółdzielnia Spożywców „Zgoda”, w Grodzisku Wlkp., ulica Zbąszyńska nr 1 — telefon 229, od godziny 7—15. K9994

OGŁOSZENIA DROBNE

Czwartkowe Targi Samochodowe. Bezpłatne transakcje z wyceną pojazdów organizuje w każdy czwartek Biuro Techniczne „Autoinformator”, Poznań, Obornicka 17, telefon 423-87. 44274g

Tapczany, wersalki, amerykański, fotele, leżanki sprzedaje tapicernia, Małeckiego 33. 44392g

Motorower „Simson” sprzedam. Kaczmarek, Nowowiejskiego 25 m. 3. 44604g

Futrarskie maszyny nowe prasowaczki, poszczygarki cesarskie sprzedam. Łukasik, Poznań, Dworakowa 14. 44764g

Sprzedam maszynę do szycia Singer 1.600 zł. Ratajczaka 32 m. 34. 44781g

Sprzedam samochód furgonetkę „Skoda”, typ 1200 w dobrym stanie. Ostrów Wlkp., telefon 881. 44824g

Nowoczesny samochód angielski malolitrażowy pilnie sprzedam. Oferty Biuro Ogłoszeń, Świerczewskiego 3 dla 44893g.

Telewizor „Neptun” korzystnie sprzedam. Poznań-Sródką, Bydgoska 6/7 m. 8. 44842g

Samochody wszystkich typów kupisz — sprzedasz każdego tygodnia w piątek, sobotę i niedzielę. Wrocław, Aleja Brücknera 24, telefon 214-78. K9109

Sprzedam samochód Syreny (po 10.000 km przebiegu). Smuszkiewicz, Izbię Kujawską, pow. Koło, tel. 39. 25714p

Dnia 20 listopada 1961 r. zmarła, opatrzona Sakramentami św., przeżywszy lat 87, nasza najukochańsza matka, babcia, teściowa i prababcia, sp.

Agnieszka Socha

z domu Jurgasińska

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 23 bm., o godzinie 10 na cmentarzu parafialnym w Krowie.

W głębokim smutku pogrążona

RODZINA

Morkowice, pow. Środa. 44987g

Dnia 20 listopada 1961 r. zmarł opatrzony Sakramentami św., nasz ukochany ojciec, teść, brat, dziadek i wujek, przeżywszy lat 72, sp.

Edmund Piętka

powstańca wlkp., odznaczony Wlkp. Krzyżem Powstańcym.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 23 bm., o godzinie 10.30 z kaplicy cmentarnej, przy ul. Błuszczowej, na Dębcu.

W ciężkim smutku pogrążeni

SYNOWIE, SYNOWE, WNUKI, SIOSTRY I RODZINA

Poznań, Gniezno, Krotoszyn. 44953g

UWAGA!

HODOWCY LISÓW I NOREK

WOJEWÓDZTWA POZNAŃSKIEGO

POZNAŃSKI ZWIĄZEK HODOWCÓW DROBN. INWENT.

PRZYPOMINA SWOIM CZŁONKOM

że z dniem 2 stycznia 1962 roku

PRZYSTĘPUJE DO REJESTRACJI HODOWLI ZWIERZĄT

zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Rolnictwa, polecającym dalsze obniżenie ilości i poprawę jakości stada podstawowego lisów i norek na nowy sezon hodowlany. Przydział limitu i rejestracja odbywać się będą WYŁĄCZNIE na podstawie przedłożonych przez hodowcę:

a) dowodów sprzedaży skór surowych w Punkcie Skupu w Poznaniu, przy ulicy Wrocławskiej 14;

b) kart wyników oceny stada podstawowego, wystawionych przez związkową komisję selekcyjną.

Związek apeluje do hodowców, by w własnym interesie i dla uniknięcia nieporozumień, znaleźli się w posiadaniu wymienionych dokumentów. 44761g

Przetargi — Komunikaty

Spółdzielnia Inwalidów im. Gen. K. Świerczewskiego w Poznaniu, ulica Sieroca 3/4, ogłasza przetarg na:

I. wykonanie 10 sztuk zasłon do szopy powroźniczej z płyty pilśniowej twardej w ramie drewnianej o wym. 215×450 cm, malowanej farbą wodoodporną. Szczegółowa dokumentacja do wglądu w Zarządzie Spółdzielni. Otwarcie ofert w dniu 27 listopada 1961 r.;

II. na dostawę 2 nowych maszyn do reparacji pończoch produkcji krajowej lub zagranicznej, kompletnych z zapasowymi igłami. Otwarcie ofert 25. XI. 1961 r.;

III. na dostawę 1 maszyny szwalniczej okrętki (zik-zak), typ ciężki, rotacyjna z napędem elektrycznym marki Singer lub innej. Otwarcie ofert 25. XI. 1961 r.

Spółdzielnia rezerwuje sobie dowolny wybór oferenta lub unieważnienie przetargu. Na oferty nie przyjęte nie udzielamy odpowiedzi. K9123

Komunikat

dla bezpieczeństwa publicznego

W związku z prowadzonymi pracami ziemnymi na terenie Cytadeli Poznańskiej, a wykonywanymi przez nasze przedsiębiorstwo, zostaną dokonywane odstrzały skarpy fosy od strony cmentarzy — do końca bm., w godzinach od 9—15. Na czas prowadzonych robót, uprasza się Społeczność miasta Poznania, a w szczególności dzieci o nieprzebywanie na terenie cmentarzy. Za powstałe wypadki, na skutek nieprzebrzegania zarządzeń w określonym przez nadzór terenie, przedsiębiorstwo nie odpowiada. K9126

W związku z prowadzoną akcją odsieniania i gołodzi, Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Prezydium Dzielnicy Rady Narodowej Poznań-Grunwald komunikuje, że wszyscy administratorzy posesji zobowiązani są do zaopatrzenia dozorców domów w potrzebne materiały do w. w. akcji. Do obowiązków dozorców należy w czasie gołodzi i odsieniania posypywanie chodnika i połowy szerokości jezdni żwirem lub piaskiem bez domieszki soli. W potrzebne materiały można się zaopatrzyć w Żwirowni przy ulicy Gdynskiej odpłatnie po uprzednim zgłoszeniu zamówienia w Miejskich Zakładach Terenowych Przemysłu Materiałów Budowlanych Dział Żyłu, Poznań, ul. Jackowskiego 42a. Zamówienia składać można w poniedziałki, środy i piątki od godziny 9—13. Odbiór materiałów w Żwirowni, przy ul. Gdynskiej, codziennie w godz. od 7—15 — soboty w godz. od 7—13. K9095

Rozne

Czyszczę wszelkiego rodzaju pierze na poczekaniu. Poznań, ul. Małeckiego 34. 44835g

Matrymonialne

Naprawy, strojenia, radiodiodobiorników, telewizorów — wykonuje szybko Radio Wenus, Poznań, Wielka 20, telefon 503-10, cbok kina. 44409g

Garbuję, farbuję i uszlachetniam skóry baranie, lisy, nutrie oddam. Czyż, Poznań, Wrocławska 17a, narożnik Mokrej. 44731g

Wypożyczalnia — zagranicznych sukien ślubnych, kolorowych, wieczorowych, nakryć do chrztu. Szewska 20. 44779g

Masową produkcję oddam do galwanizacji. Poznań, telefon 426-82. 44829g

Wdowa lat 53, pozna sym patycznego pana (domatora). Cel matrymonialny. Oferty Biuro Ogłoszeń, Świerczewskiego 3 dla 44740g.

Wdowa lat 52, samotna z mieszkaniem, dobrego charakteru, pracująca, zapozna pana do 57, do dobrego bez nałogów. Cel matrymonialny. Oferty Biuro Ogłoszeń, Świerczewskiego 3 dla 44778g.

Nacz. Dyr. Zjednoczenia w Łodzi, P. Rulskiemu, P. Inz. Szplitowi z WZWP w Poznaniu i wszystkim współpracownikom, którzy okazali wiele ofiarnej pomocy w chorobie. Panu Prof. Piskorzowi, P. Dr. Szulcowi, P. Dr. Papke, P. Dr. Stengertowi, P. Dr. Piegłowskiemu, P. Dr. Piegłowskiemu z Miejskiego Szpitala Im. Strusia za troskliwą opiekę. Wszystkim Delegacjom zakładów tego samego Zjednoczenia, Dyr. MTP, Duchowieństwu, Lic. Pedagogiczn., Lic. Ogólnokształc., Szkole Podst. nr 9, 35, Druż. Poznańskiej ZHP, Dow. Jednostki Lotniczej, Krewnym i Znającym i Gronu Przyjaciół za zamówienie mszy św., za liczne wieniec i kwiaty złożone na grobie mojego męża, sp.

Jana Sprady

składa

najserdeczniejsze podziękowanie

ZONA Z DZIEĆMI I RODZINA

44872g

„GŁOS WIELKOPOLSKI” redaguje Kolegium w składzie: Marian Flejslerowicz, Zbigniew Mika, Mieczysław Skąpski (sekretarz redakcji), Zbigniew Szumowski (z-ca redaktora naczelnego), Lesław Tokarski (redaktor naczelny). Adres redakcji: Poznań, ul. Granuladzka 19. Telefony: centrala 611-21, łączą wszystkie działy. Sekretariat redakcji: 657-76 w godz. 8—17. Redaktor naczelny 657-76, sekretarze redakcji: 648-85; dział łączności z czytelnikami 657-18; dział miejski 659-39; redakcja nocna 430-73. Wydawca: Poznańskie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa”. Biuro Ogłoszeń: RSW „Prasa” Poznań, ul. Świerczewskiego 3, tel. 452-89. Druk: Zakłady Graficzne im. Marcina Kasprzaka. Poznań, ul. Zwierzyniecka 3, tel. 444-59. E-3

Listopad	Imieniny
22	Cecylii, Marka
środa	Słońce: wsch.: 7.24 zach.: 15.52

Teatry

OPERA — g. 19 — „Rigoletto” — (koniec o g. 21.40)
POLSKI — g. 19 — „Romeo i Julia” (koniec ok. g. 22)
NOWY — g. 15.30 „Farfurka królowej Bony”, g. 19 — „Barbara I, II, III” (koniec ok. g. 22)
OPERETKA — g. 19 — „Rose Marie” (koniec ok. g. 22)
MARCINEK — g. 11 — „Pieśń o lisie” (koniec ok. g. 12.30)
SATYRY — g. 20 — „Wypędzeni z raju” (koniec ok. g. 22)

Kina

(Na wyłączną odpowiedzialność kierowników kin)
APOLLO — g. 10, 12.30, 15.30, 18, 20.15 — „Graz” (franc.)
BAŁTYK — g. 10, 12.30, 15, 17.30, 20 — „Ostrożnie babciu” (radz. 12 l.)
CZTERNASTKA — g. 10, 12.30, 15.30, 18, 20.15 — „Ożeniłem się z czarownicą” (USA 12 l.)
DOM KULTURY MO — g. 10, 12.15, 15, 17.30, 20 — „Liga gentelmanów” (ang. 16 l.)
GWIAZDA — g. 10.30, 13, 15.30 — „Na tropie przemytników” — (duński 10 l.), g. 18, 20.15 — „Księżniczka Mary” (radz. 14 l.)
GONG — g. 10, 12 — „Bramkarz z naszej ulicy” (CSRS 7 l.), g. 16, 18, 20 — „Eugeniusz Oniegin” (radz. 16 l.)
HUTNIK — g. 16.45, 19 — „Flip i Flap na bezludnej wyspie” — (franc. 16 l.)
KOSMOS — g. 15.45 — „Niemowlę na manewrach” (ang. 12 l.), g. 18, 20 — „Alba Regia” (weg. 16 lat)
MUZA — g. 10, 12.30, 15, 17.30, 20 — „W okopach Stalingradu” — (radz. 12 l.)
MALTA — g. 16, 18, 20 — „Pięć łusek” (NRD 16 l.)
MINIATURA — g. 15.45, 18, 20.15 — „Staba pieć” (franc. 18 l.)
OSIEDLE — g. 16, 18, 20 — „Czarodziejski miecz” (jugosł. 10 l.)
PIAST — nieczynne
PANCERNIAK — g. 17.30, 20 — „Champion” (USA 16 l.)
RIALTO — g. 10.30, 13, 15.30, 18, 20.15 — „Piknik” (USA 14 l.)
RUSALKI (SWARZĘDZ) — g. 17, 19.30 — „Pies przy klawiaturze” (weg. 9 l.)
SCALA — g. 16, 18, 20 — „Ewa kuwać miasto” (radz. 12 l.)
WARTA — g. 10, 12.30, 15, 17.30, 20 — „Ruda Julka” (franc. 16 l.)
WOJSKOWE — nieczynne
WCZASOWICZ — g. 17, 19.15 — „Wiatr w oczy” (radz. 16 l.)
ZNICZ (WIRY) — g. 19 — „Szcześiarz Antoni”
WRZOS (LUBON) — nieczynne
FOTOPLASTIKON — g. 10-21 — „Austria”

Radio

WARSZAWA I: 6.40 — Omówienie audycji szkolnych i oświatowych; 6.43 — Muzyka; 7.45 — Aud. dla dzieci; 8.50 — Aud. oświatowa; 9 — Aud. dla klas I i II; 9.20 — Koncert rozrywkowy; 10 — Publicystyka międzynarodowa; 10.10 — Fragmenty dzieł scenicznych J. Masseneta; 11 — „Leksykon rzeczowski”; 11.15 — Polska muz. rozrywkowa; 12.15 — „Rolni czy kwadrans”; 12.45 — „Na swoją nutę” w wykonaniu Zespołu Wokalnego i Kapeli pod dyr. St. Nawrota; 13 — Aud. dla klas I i II; 13.20 — Muz. dla wszystkich; 14 — Z cyklu: „Stawne podróże”; „Na bezdrożach Czarnego Ładu” fragment książki Bidwella; 14.30 — Słynni piosenkarze; 15.10 — „Postęp w gospodarstwie domowym”; 15.30 — Francuska muzyka baletowa; 16.05 — „Listy z Polski”; 16.25 — Z cyklu: „Amatorskie zespoły przed mikrofonem”; 16.45 — Recital skrzypcowy Alfreda Campelli; 17.05 — Aud. dla młodzieży szkolnej; 17.30 — Gra Zespół Fr. Górkiewicz; 18 — Uniwersytet Radiowy; 18.10 — „Kira” odc. 3 powieści Wiktora Niekiasowa; 18.45 — „Pięć minut o wychowaniu”; 18.50 — Kurs nauki jęz. franc.; 19.05 — Polska muz. popularna; 20.26 — Sport; 20.30 — Śpiewa „Śląsk”; 20.45 — „Ze wsi i o wsi”; 21 — Koncert Chopinowski; 21.30 — Piosenki francuskie — śpiewa Lucienne Delyle; 21.40 — „Narkotyk” — fragment opowiadania Wł. Odojewskiego; 22.10 — Muz. taneczna.
Wiadomości: 5, 6, 7, 8, 12.05, 15, 17, 20, 23.
POZNAŃ: 6.40 — Omówienie audycji szkolnych i oświatowych; 7 — Muzyka; 8.35 — Kurs nauki jęz. ros.; 8.50 — Koncert solistów; 9.30 — „Dziś Zachód zaczyna się nad Pilawą” — fragm. pow. Adama Kaski „Oj słucha”; 10 — Mel. i piosenki; 10.30 — Z życia Związku Radzieckiego; 11 — Świat w mel. i piosence; 12.15 — Na cytrze gra B. Promiński; 12.30 — Komentarz aktualny; 12.45 — „List ze Śląska”; 14.05 — Muz. w rytmie walca; 14.30 — Kronika naukowa; 14.45 — Magazyn astronautycznych wspomnień w oprac. Macieja Dąbrowskiego; 15 — Miniatury fortepianowe kompozytorów radz.; 15.15 — „Atryka

Magnezem — atrakcyjne zajęcia

Eksperymentalna praca świetlic przyszkolnych

Świetlice przyszkolne przeżywały już różne koleje. Kilka lat temu np. cieszyły się one dużym powodzeniem. M. in. dlatego, że potrafiono zorganizować w nich atrakcyjne zajęcia. Potem nastąpił okres, kiedy życie świetlicowe zaczęło upadać.

Praktyka wykazała jednak, że brak tych placówek odczuwają najbardziej dzieci rodziców pracujących. Prawie we wszystkich poznańskich szkołach podstawowych nauka odbywa się na 2, a nawet trzy zmiany. Uczniowie przychodzą więc do szkoły o różnych godzinach. Rodzice zaś w większej części przypadków rozpoczynają pracę rano. Wobec tego kilka godzin dziennie dzieci

pozostają w domach bez żadnej opieki.

Na temat zorganizowania na nowo dobrze pracujących świetlic dyskutuje się od dawna. Prezydium DRN Stare Miasto zajęło się szczególnie troskliwie tą sprawą i w maju br. postanowiło zorganizować w 5 szkołach jako eksperyment wzorowe świetlice. (Artykuł w „Głosie” z dn. 6. V. br.).

Zamierzenia te doczekały się realizacji. Od nowego roku szkolnego w 5 szkołach: nr 13 (ul. Północna) 38 (ul. Za Cytadela), 40 (ul. Garbary) 41 (ul. M. Magdaleny) i nr 66 (ul. Stalingradzka) otwarto świetlice, które w pewnym sensie spełniają rolę półinteratów. Wszystkie dzieci rodziców pracujących znalazły opiekę, jak również postarano się o zapewnienie w nich interesujących zajęć.

W ciągu 2 miesięcy świetlica międzyszkolna przy szkole nr 40 (również dla dzieci ze szkoły nr 37) potrafiła zapewnić opiekę w godzinach od 8 do 17 około 80 dzieciom, których rodzice pracują. Oprócz tego zorganizowano 12 kółek zainteresowań. M. in. agrobiologiczne, fizykochemiczne, miłośników literatury radzieckiej, recytatorskie, stolarskie, krawieckie — dla ponad 250 dzieci.

Opiekę nad dziećmi w świetlicy powierzono kierownicze tej placówki oraz wychowawczyni. Kilka zainteresowań prowadzi nauczyciele. Te zajęcia odbywają się w pracowniach szkolnych. Dzięki temu zajęcia pozalekcyjne stały się bardziej atrakcyjne i przynosiły więcej pożytku. Po prostu pracownicy stały się jak gdyby filiami świetlicy i dlatego politechnizacja w szkole nie ogranicza się wyłącznie do zajęć prowadzonych na lekcjach.

Niedawno nastąpiło podsumowanie I etapu eksperymentalnej pracy w 5 świetlicach. Z wypowiedzi zainteresowanych wynikało, że zarówno rodzice, jak również uczniowie zadowoleni są z nowych form zajęć. Przy opracowywaniu programu wykorzystano doświadczenia Młodzieżowego Domu Kultury. Szkoła nr 40 oparła się również na działach nośnych świetlicy przy szkole nr 8 (ul. Słowackiego), która od kilku lat należy do jednych z najlepiej pracujących w mieście. W najbliższym czasie nastąpi także wymiana z innymi placówkami. Chodzi o to, by znaleźć jak najlepsze formy zajęć pozalekcyjnych.

Świetlica przy szkole nr 40, mimo starań nie zapewniła dzieciom dożywiania, tak jak pierwotnie planowano. Dzieci otrzymują tylko kakao i bułki z masłem. Z dostarczania jednodaniowych posiłków trzeba było zrezygnować. Wszystkie rozmowy z placówkami gastronomicznymi spłyły na niczym. Gastronomia tłumaczyła się albo brakiem transportu, albo specjalnych termosów do przewożenia dań.

INFORMUJEMY

Miejska Biblioteka Publiczna zaprasza Czytelników na „Turniej dla miłośników polskiej książki historycznej”, który odbędzie się 24 bm. o godz. 18 w Domu Tramwajarzy, ul. Słowackiego 19/21. Dla uczestników przygotowano cenne nagrody.

Zarząd Dzielnicy LPZ — Stare Miasto przyjmuje kandydatów do szkolenia modelarstwa samochodowego i skutniczego w wieku od 12 do 18 lat. Zgłoszenia przyjmują wszystkie Zarządy Kół LPZ oraz Zarząd Dzielnicy — Stare Miasto, ul. Niezłomnych 1, pokój 2, codziennie w godz. od 9 do 15.

Elżbieta Lorena. — Na odległość trudno nam udzielić porady. W tej sprawie najlepiej udać się do lekarza. (2880)

Wojciech L. — Zle Pan zrozumiał notatkę. Chodził mianowicie o wykupywanie obligacji, które drogą losowania wygrały. (2820)

Nowe punkty samoobsługowe

Ludwiku do... pralni

W poleceniu tym nie ma ironii, którą lubimy darzyć mężczyzn kręcących się koło rondla lub... cerujących skarpety. Niedługo bowiem pranie będziemy zaliczać do godzin wytchnienia jednym słowem — relaksu. W jaki sposób?

Bierze sobie małżonek brudną bieliznę do estetycznego worka, w drugą rękę książkę i wybiera się do samoobsługowej pralni. Na miejscu wazy bieliznę (bo tu płaci się od kilograma), wysypuje ją do pralni elektrycznych i przechodzi do poczekalni. Tu spokojnie może sobie czytać książkę. Dopiero przeniesienie bielizny do prasowni elektrycznych wyrwie go z odpočynku. W ten sposób przez 5 godzin gotowe jest 25-kilowe pranie. Z pięknie wyprasowaną bielizną zjawia się po kilku godzinach w domu.

Tradycyjne pranie zabiera prawie tydzień czasu (wliczając w to suszenie, na strychach, maglowanie i prasowanie). W punkcie usługowym pralni samoobsługowej natomiast cały proces trwa kilka godzin. Jeszcze jeden argument wskazuje na pożyteczność istnienia tego rodzaju usług. Wypranie 25 kg bielizny kosztuje 147 zł, podczas gdy pranie w domu najmniej 300 zł (wliczając pracę, środki piorące, zużycie prądu itd.).

Nie więc dziwnego, że usługi w zakresie pralnictwa idą właśnie w kierunku rozwoju sieci pralni samoobsługowych. Istniejąca dotychczas pralnia przy ul. Przybyszewskiego 44 była obiektem doświadczalnym. Zdał on egzamin i cieszy się popularnością wśród okolicznych mieszkańców, jak również dalszych dzielnic — Winiar i Gołecina. Punkt dysponuje 20 hermetycznymi pralnicami, 3 suszarniami wirówkowymi i 3 prasowniami elektrycznymi.

W najbliższym czasie Poznań wzbogaci się o nowe punkty samoobsługowe przy ulicach: Ślusarskiej, Kazimierza Wielkiego, Kochanowskiego, Świerczewskiego, Polnej, Dzierżyńskiego oraz w Pasażu „Apollo” i przy pętli tramwajowej na Jeźcach. Będą to pralnie obłożone dla około 5 tys. mieszkańców każda.

Rozbudowa tego rodzaju usług pozwoli na zrezygnowanie z budowy tradycyjnych urządzeń pralniczych (strychy i pralnie domowe). Dzięki temu w Poznaniu do końca 1965 r. zaoszczędzi się 39,5 mln. zł. Te pieniądze przeznaczy się m. in. na rozbudowę sieci samoobsługowych.

Na temat rozwoju pralni samoobsługowych dyskutowano wczoraj na konferencji zorganizowanej przez Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Prezydium RN m. Poznania. W wyniku dyskusji postanowiono opracować normatywy dla budownictwa pralni samoobsługowych, jak również przeprowadzić ściśle koordynację tych zamierzeń z projektami rozwoju usług pralniczych spółdzielni pracy.

Teraz poczekamy na realizację postulatów, a gdy to nastąpi, chętnie wybierzemy się na „pralniczy relaks”. (jk)

Spotkanie radnych z mieszkańcami Jeżyc

Dziś o godz. 18 w Spółdzielni „Piast” (ul. Kraszewskiego 10) odbędzie się spotkanie radnych dzielnicy Jeżyc z mieszkańcami tego rejonu.

Następne spotkanie na Jeżcach odbędzie się 24 bm. również o godz. 18 w Studium Nauczycielskim (ul. Młyn 5/7). (na)

Odczyt dla narzeczonych

23 bm. o godz. 18 w sali wykładowej II Kliniki Położniczo Ginekologicznej AM (ul. Engla 31), w ramach Studium dla Narzeczonych, doc. dr Boleśław Hornowski, kierownik Katedry Psychologii UAM, wygłosi odczyt pt. „Psychologiczne problemy narzeczeństwa”. (na)

Dar dla szkoły

Wiele Komitetów Opiekuńczych, z okazji Dnia Nauczyciela, przekazało szkołom cenne podarki w postaci pomocy naukowych. M. in. Szkoła Podstawowa nr 9 (ul. Calliera) otrzymała wiele narzędzi i modeli poglądowych. Ofiarami są Cech Ślusarzy i Rzemiosł Pokrewnych oraz Komisja Egzaminacyjna Mistrzowska. Na zdjęciu starszy Cechu — B. Murlewski (w środku) wręca dary uczniom klasy IV, Romkowi Słowińskiemu i Leszkowi Bischoff. Z prawej stoją kierownik szkoły — W. Paterka i nauczyciel prowadzący zajęcia praktyczne — J. Gucia.

Fot. — K. Przychodźki

Te argumenty nie są jednak przekonujące. Dostarczanie obiadów dla większej liczby szkół znajdujących się w jej dzielnicy powinno być dla handlu opłacalne. Tym bardziej, że transport placówki przeciw szkoły. Niekoniecznie też przewóz musiałby się odbywać w termosach. Można by dostarczać posiłki w większych naczyniach, a podgrzewaniem zajęłyby się we własnym zakresie szkoły.

Budżety szkół nie przewidują żadnych kwot na opłacanie personelu kuchennego. Natomiast na zakup artykułów żywnościowych pieniądze są. Dlatego właśnie szkole nr 40 chodziło o dostarczanie gotowych dań.

Dla dzieci, zwłaszcza najmłodszych, które przebywają w szkole i świetlicy 6, a często więcej godzin dziennie jednodaniowe posiłki zastąpiłyby z powodzeniem obiady. Regularne odżywianie ma przecież niemały wpływ na rozwój fizyczny. Niestety, w tym przypadku nie pomógł nawet rok gastronomiczny.

A. S.

Dziś koncert rozrywkowy

Stowarzyszenie Oświatowo-Kulturalne poznańskich spółdzielni pracy organizuje dziś o godz. 19 w auli UAM, z okazji inauguracji roku kulturalno-oświatowego 1961/62, koncert estradowy.

Wykonawcami koncertu będą najlepsze spółdzielcze zespoły i soliści, którzy uczestniczyli w tegorocznym „Przełazie Zespołów Estradowych”. W programie muzyka rozrywkowa, piosenki i satyra. (na)

Kto następny?

Wildecka młodzież buduje place zabaw

W połowie października br. uczniowie Szkoły Rzemiosł Budowlanych nr 1 (ul. Różana) przystąpili do urządzania placów do zabaw przy ul. Czesława. Nie pierwszy to zresztą raz uczniowie tej szkoły podjęli taką inicjatywę. Na Wildzie przy ul. Dzierżyńskiego założyli w czynie społecznym dwa zieleńce, wartości 120 tys. zł.

Obecnie, z inicjatywy komendanta Ochotniczych Hufców Pracy ZMS, a zarazem nauczyciela tej szkoły — Karola Firszeła, postanowiono na dotychczas zaniedbanym terenie urządzić dwa place do zabaw — jeden dla najmłodszych dzieci, drugi dla starszych. Pozostała jeszcze część terenu służyć będzie jako boisko do siatkówki i koszykówki.

Książeczki motorowerowe PKO

PKO wprowadziła od 2 bm. nowy rodzaj książeczek premiowanych motorowerami. W losowaniu, które odbywa się co 2 miesiące biorą udział książeczki z wkładem 500 zł lub wielokrotnością tej sumy. Jeżeli więc ktoś posiada na książeczce 3 tys. zł wówczas książeczka uczestniczy w losowaniu z 6 szansami. Na każde 4.500 wkładów po 500 zł przypadają 3 motorowery. Pierwsze losowanie dla książeczek założonych w listopadzie br. — w lutym 1962 r.

Ten rodzaj książeczek powinien zainteresować wszystkich, a szczególnie młodzież. Stosunkowo niewysoka suma jest chyba dostępną dla wszystkich entuzjastów dwóch kółek. Warto, żeby popularność tej formy książeczek ośzczędnościowych zajęły się organizacje młodzieżowe ZMS i ZMW, warto też żeby pomyślały o tym zakłady pracy. Motorower jest bardzo wygodnym i tanim w eksploatacji środkiem lokomocji potrzebnym zarówno w mieście jak i na wsi. Książeczki motorowerowe zakładać można w oddziałach PKO, agencjach zakładów i większych urzędach pocztowych. (cz)

